

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
23 novembre st. v.
5 decembre st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 47.

ANUL XXII.

1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Istoria suferinței.

(Novelă alegorică.)

Suferința era o copilă gingașe și frumoasă, care mărginiă o față albă ca cêra. Buzele ei subțiri erau mai totdeauna închise, ochii ei negri erau triști ca de mörte, așa încât nimeni nu-i putea privi fără ca să plângă. Sermana copilă nu era nicăiri acasă și umblă fără repaus dintr'un loc în altul. Când intră în coliba sêracului, când în palatul bogatului. Era așa de tăcută și de tristă, încât nimeni nu se putea opri de-a o primi în casa sa. Dar ce minune! La cine se uită, acelaia i se întemplă o mare nenorocire.

Unul pierdea unicul seu copil, altul onörea și averea sa, al treilea era fără vină prigunit de dușmani. Altuia i se nimeriau toți copiii rei și-l făceau cărunt înaintea vremii. Sêu se nășcea vrajbă între soți, sêu vr'unul din familie cădea la pat și nu se mai sculă cu anii. Ömenii se întrebau uimiți, de unde le viniă atăta urgie, și nu șcieau că ei ênșii deschiseră ușa palidei și tăcutei suferințe, ênșii o chemaseră la mēsa lor. Adesea biēta copilă făcea de doue ori acelaș drum și astfel află, că triste daruri respândise. Atunci se feriă vreme îndelungată de a nu mai intră în aceeaș casă. Inse pe unii ömeni se deprinsese a-i iubi și muriă de dorul lor și nici că luă totdeauna sēmă, decă îi cercetă pré des. Dar o lovire după alta viniă peste ei, până când trista copilă își reluă micul ei toiag și cu inimă grea și cu ochii inecați în lacrimi le țicea ziua bună.

Copila mergea domol pe cale înainte, fără zor și fără grabă, și totuș mergea mai iute decât riul muntelui, mai iute decât surlarea vântului, și nu rămănea om, la care să nu fi intrat. Mai ales era lucru de spaimă, când se alipiă pe lângă copii, și bieții rămăneau orfani sêu cădeau în bôle îndelungate, așa încât fețele lor frumusele se făceau albe și subțiri ca fața suferinței, și ochii lor tot așa de triști și de intunecați. Când Suferința vedea asemenea nenfericire, începea să plângă cu amar, și multă vreme nu se mai uită la nici un copil, ba chiar își întorcea capul, când vedea copii la joc.

Intr'o ți ședea la umbra unui mēr stufoș și se uită, ce obrazi rumeni și frumoși aveau rōdele lui, încât se făcea vesel cine le vedea.

»O! mērurile dragă« dișe Suferința, »dă-mi și mie obrazi așa roșii și frumoși, ca să se uite ömenii cu mai multă plăcere la mine.«

»Ba nu« răspunse mērul, »decă ai avē tu obrazi

rumeni și frumoși, nu te-ar mai privi ömenii cu atăta milă și bunătate.«

Măhnită, se sculă copila și-și urmă drumul mai departe. Ajunse într'o grădină lângă pãriu, acolo era atăta cântec de pașeri, încât i ridea inima celu-i ce-l auđiă.

»Iubitele mele pãseruici,« strigă Suferința »dați-mi cântecul vostru cel drăgostos, ca să inveselesc ömenii.«

»Ba nu, copilă dragă,« ciripiră pãserile, »de n'ai vini tu așa de incet și nu te-ai duce așa de lin, ömenii nu te-ar uită așa de curēnd și ar simți indată, că esti suferința și le aduci durere.«

Și tot mai departe se duse sermana Suferința și ajunse într'o pădure înaltă. Pădurea respândiă mirōșele ei aromatice și pasul trecea mōle peste mușchiul cel gros de sub copaci. Pe ici pe colo se strecurau razele sōrelui printre frunzele șoptitōre și tremurau și se jucau d'asupra mușchiului și puneau aurul lor pe frunzele veshedite. Era o minune de frumusețe! Sermana Suferința se răđimă obosită de un copac.

»Aici me pot aședă și nu aduc dureri, aici me pot odihni și nimeni nu se nenorocēșce la vederea mea.« Deodată se furișă o rază de sōre prin fag, vedū frumoșii ochi intunecați, sări în ei, îi lumină și străbătū până în inima Suferinței. Și întregă pădure vedū strălucirea fermecătōre în gingașa față a copilei. Și tresări într'un frēmēt de mirare și bucurie. Dar Suferința nu șciea că se făcuse mai frumoșă, ea simțiea numai raza din sōre tremurând caldă și veselă în inima ei. »O! dragă pădure,« strigă ea tare, »dă-mi numai una din miile tale de raze și me fac fericită!«

Deodată se întinse în pădure o tăcere de mörte, copacii se uitară triști unul la altul, raza sōrelui fugi din ochii Suferinței, atinse o șopãrlă sticlitōre și se perdū sub ierburile înalte. »Sermană copilă,« dișe un ștejar bētrân, »o singură rază de sōre te-ar face pré frumoșă, ömenii te-er chiemă pré des, și atunci ar trebui să sufere dureri peste puterea lor. Tu trebuie să rămăi fără lucire și fără căldură!«

Incet se alunecă o lacrimă peste cimbrul lor dela piciórele Suferinței: el i trimise dulcele seu miros și șopti multămire pentru picătura de rōuă.

Și mai departe se duse neodihnită fetiță și ajunse la un loc mare și liniștit. Aici nimic nu se mișcă, numai sêra pãșiă d'asupra lui, ea ênșas în umbră, dar impregiurul seu treceau șuvițe trandafirii prin apă, și o stea picată sta neclintită pe tainica suprafață. Suferința își muiă mâna ei cea subțire în apă și o puse apoi pe frunte. Sêra trecū pe lângă dēnsa și-i șopti: »Nöpte bună! — Dormi fără vis,

uită-ți durerea!» Suferința privi lung' după dânsa și dise cu o adiere lină: »Odată am găsit liniște, în pădure, o singură dată mi-am uitat durerea, când aveam raza sórelui în inimă; dar acésta a trecut!»

Pierdută în visuri se uită în apă: de aici viniá recóre și în negură treceau zinele saltând. Intr'un târziu, Suferința vedú oglindindu-se o lumină roșatică, mai mare și mai infocată decât stelele, și luminând cu raza ei printre întunerecul nopții. Când își ridică ochii, vedú că lumina viniá dintr'o casă depe țărm; casa érá acoperită de iederă dêsă, ér raza de lumină eșiá dintr'o feréstră deschisă cu arc ascuțit. »Ce mirare!» gândiá Suferința, »acolo nu am intrat nici odată, deși veghiéză cineva.« Se apropie încet de feréstră și vede o femeie nespú de frumósă, cu pěr alb ca zăpada, intr'o haină lungă și móle, învélitá la cap cu o pânză subțire. Ea scriea harnicá și cu mână sigurá intr'o carte mare, ér între sprincene avea o dungă adâncă ca o aspră hotărîre, inse pe nările subțiri și pe lângă buze érá blândeța femeescă și o nesfêrșitá bunătate de inimă. Suferința sta perdută în privire: dar deodată doi ochi suri și ferme-cători se ridicară, se uitară liniștit la ea și un glas adânc cu dulce resunet i dise: »Intrá numa, intrá, copilo. De mult te-am așteptat.« Suferința intrá uimitá, asemenea cuvinte nu mai auđise. Imdatá se simți cuprinsă de brațe iubitoare, se vedú ridicată pe genunchi și femeia cea minunată i dise sărutând-o: »Dragá Suferință! Tu trebuiai să me găsești, eu nu puteam să te caut, căci eu nu vin la nimeni nechemată. Eu sînt »Maica Răbdarea,« șed aici și ascult și vighiez. Lacul imi aduce glasurile tuturor celor ce me chiamă. Adese, adese-ori am umblat după urma ta, inse din nenorocire nu totdeuna.»

Dunga depe frunte se făcú mai adâncă. Suferința își ascunse capul la pieptul ei. »O vino totdeuna cu mine« se rugá ea încet.

»Nu, copilo; când me chiami, atunci viu, și decă ești ostenită, intrá și te oprește la mine. Eu trebuie să scriu cartea vieții și acésta imi dá mult de lucru.«

Biéta Suferința, mititica, remase tótá nóptea la Maica Răbdarea și a doua di de dimineța plecá întărîtá. Atará lumea întregá érá numai flori și verdéță, ca în vremea secerișului. Suferința se uitá la flórea macului și gândiá: »Sermanelor! Acum infloriți așa de vesele și ve resfáțați la sóre și astáđi aveți să fiți fánte!» — Deodată zări o latá mândră, care sta singurá în mijlocul cîmpului și cosiá iute ca trei bărbați.

»Bună dimineța, subțirico,« strigá lata gluméță »haide și-mi ajutá!» Și numai începú să alege spre dânsa, și còdele-i sburau și ochii cei albaștri rideau ca sórele din cer. »Dar cine ești tu?» întrebá ea cu mirare, când vedú ochii cei întunecați ai Suferinței.

»Eu sînt Munca! Nu veđi ce sánêtosă sînt și ce fárie am în brațe?« Dicénd așa, ea ridicá Suferința ca pe un copil în sus și fugi cu ea peste cîmp, ridénd și chiuind. Peste fáța Suferinței trecú ca o umbră de roșată, și ea dise suridénd: »Vino tu cu mine! Eu nu am voe să me odihnesc nici odată și sînt adese-ori așa de osebitá!» — »Asta nu se póte, suriórá, căci eu trebuie să dorm pentru a fi sprintená a doua di. Diua sînt și eu pretutindenți și nicăiri, și trebuie să tot rid. și decă aș vedé intr'una ochii tei, mi s'ar oprí risul aici în mine! Dar când me chemi, eu viu, remái de unde pleci tu, pentru a deschide fețele și a le face serúne!»

Și mai departe páși Suferința în dimineța sclipitóre și prin lumea cea întinsá. Ér Răbdarea și Munca se ținurá de cuvênt și se lácurá sóțele ei credincióse. Adese se adunau séra în casa de lângă apă și cetiau și scrieau în cartea vieții.

Carmen Sylva.

S'au perdut. . .

Lângă apa cea adâncă
Cu răchitele cărunte,
Stă pe maluri o colibă,
Peste apă trece-o punte.

Când ne-am đis noi diua bună,
P'acea punte ne-am oprit.
De ce nu s'a frânt el óre
Lemnul vechiu și muceđit?

Nu s'a frânt, el stă și astáđi!
Dar coliba-a dispáruit,
Și în valurile lumii
Doue inimi s'au perdut.

Matilda Poni.

Nepoțelul împăcuior.

(Din diarul unei femei.)

— Novelă. —

(Urmare.)

U, — i responsei cu supêraciune, căci nu-mi plăcea că me ispitia atata. O lásai apoi singurá și intrai în odaia mea, unde me pusei să cetesc niște poezii scrise de Emilian. Ea vini mai târziu după mine și acum par că ér s'ar fi schimbat: vorbiá atât de dulce cu mine, ca și când ar voi să me impace, ori să me căștige pentru ceva.

Când vedú inse, că eu cu ce me ocup, că ce mult me ocup de Emilian, se făcú puțin palidá și eși din odaia mea lár a-mi mai dice o vorbă.

Domnul Nicolau viniá în tóte diilele pela noi. Érá cumva familiar în casa nóstră și póte pentru acésta eu nu țineam câtúș de puțin însémnatá presența lui. Mi se párea un om fórté de rënd și nu găsiám nici o plăcere să stau cu el de vorbă.

Maică-mea a și observat asta. Și pentru asta apoi ceea ce nu putea deștepta în mine dl Nicolau, adeca simpatie, voiá să deștepte ca prin laudele ce le aducea diinic domnului Nicolau.

Vedénd, că nici așa nu-l póte face interesant înaintea mea, o apucá apoi pe altá cale.

Me luá odatá de mână și dicéndu-mi, că are să-mi spuná ceva important pentru mine, me rugá să stau cu ea de vorbă. să-mi spuná ceea ce me privește fórté de aprópre.

Nu-mi puteam închiput ce-mi va spune.

Me gândiam la aceea, că póte va fi prins vr'o scrisóre de a lui Emilian și pentru asta voește a me dojeni. Când o vedú inse, că începe cu un ton de tot dulce, apoi imi trecú și acésta ingrigire.

Dupá o convorbire de junéitate de eas, imi spuse în line, că atât ea, cât și tatál meu voese să me măríte după dl Nicolau, și că a sosit timpul ca să me gândesc și eu la asta, să-mi schimb viața.

Me intristará și indignará mult aceste vorbe. Pentru asta dar atâte laude aduse dlui Nicolau, de aici antipatia cătrá Emilian.

Voește dar mamă-mea să scape de mine, séu să me măríte numai din combinație, și după un așa om, pe care nu-l puteam suferi.

Me durea mult aceste gânduri, cari me deșteptară din ilusiunile pe cari le aveam eu despre viața. . . Va să dicá nici cel mai sincer și curat amor nu póte

remâne neizbit?! . . . Să nu-mi pot ôre realisá cele mai dulci și mai scumpe planuri: să trăesc pentru vecinicie ca soția lui Emilian?! Ah, nu, ori câte resistanțe, eu nu me voi spăria, voi remâne constantă în amorul meu chiar și atunci, când totul din acésta lume se va uni contra mea.

Să fiu blăstemată de părinți, urgisită de tótă lumea, numai amorul lui Emilian să-mi remână.

Acesta imi va fi destul pentru ca să trăesc fericită!

I spusei mamei hotărit, că nici odată nu voi consimți în aceea, să fiu unelta cuiva. Că nici odată nu voi să fiu nevêsta dlui Nicolau.

Me apukai apoi să-i scriu lui Emilian. I descrisei tótă indignarea, care m'a cuprins la propunerea mamei mele, și i cerui s'at că ce să fac? Să le spun părinților că îl iubesc pe el, ori să tac și să vedem ce va fi, să mai aștept?!

Respunsul ce mi l'a scris étă-l:

»Scumpa mea Aglaiă,

»Am simțit mare durere după cetirea scrisorii tale. Să nu ne intristăm inse, căci de perdut nimic nu este încă perdut. Amorul nostru și din mijlocul unei furtune cu mult mai mare va eși curat și din splendoroa sa nu va perde câtuș de puțin, câtă vreme me iubești și te iubesc!

»Cât despre sfatul ce mi-l ceri, părerea mea este că tu vei ști mai bine ce să faci în mijlocul incurcăturilor în cari pôte să ne arunce sôrtea cruntă de ômenii ce ne incungioră.

»Măne după aședii așteptă-me acasă, voi vini săș te sărut dulce.

»Până atunci te îmbrătoșez al teu

Emilian.«

Îl așteptam cu mult dor. Mult inse nu putui să me bucur de prezența lui, căci maică-mea nici măcar pe un moment nu s'a depărtat dintre noi.

Scumpa mea Lisică inse ca totdeuna. așa și acum me ajută mult.

— Știi ce, — imi dișe în ziua următoare când i spusei, că nu am putut vorbi cu Emilian, — decă s'au unit contra ta, decă voesc să te despartă chiar neșcîind de Emilian, apoi și noue ne este iertat să facem un complot. Au nu sînt eu amica ta, nu sînt datóre să te ajut?! Voi vini măne la mine, și-l vom incunoșcință despre asta și pe Emilian. . . Veți pute apoi să vorbiți cât ve place. . . Da, așa vom face, aventuri, amorul nostru va fi cu atât mai dulce, cu atât mai scump.

O îmbrătoșai și o sărutai pentru aceste vorbe ale ei. Câtă fericire nu-mi aduse ea prin asta, câtă fericire nu simți eu când ér me vèdui în brațele lui Emilian.

Eram inse noi atât de convinși, că nimeni și nimic nu va pute lua biruință asupra amorului nostru, încât nici că am vorbit mult despre pericolul care pôte să ne aștepte.

Vorbiam numai despre viitorul nostru, despre fericirea ce ne așteptă trăind alăturaea unul cu altul, ori ne desfétam în glumele drăgălașei Lisice.

Trecură vr'o câteva zile după întemplările acestor lucruri. Maică-mea vèdend că ea nici acum nu voi să stau de vorbă când voeșce a-mi vorbi despre dl Nicolau, apoi arangia al doile atac contra mea: Trimise pe tatăl meu, gândind că acesta pôte me va înduplecă.

Eu remasei inse nestrămutată în hotărîrea mea. Asta îl supără mult pe tatăl meu.

— Ei ce voești dar, spune-mi! — me întrebă.

— Ori și ce, — i respunsei, — dar nu voi să me

mărit după un așa om, cătră care nu am nici cea mai mică simpatie.

— Ești copilă, — dișe apoi cu blăndețe tatăl meu, — gândești că poți să trăieci numai așa în visuri?!

— Nu gândeșce asta! Dar ôre să nu se pôtă realisá pe acest pămènt nici un vis?!

Me scăpai să-i dișe atăta, ce lui apoi i fu destul pentru ca să bănuéșcă ceva.

Incepú apoi și mai blând, cu glume chiar, ce eu nu țin minte când așa fu auzit depe buzele lui, să me întreb, care este cauza pentru care eu nu-l voesc pe Nicolau de bărbat. . . Me ocup pôte cu altul în gândire?! . . . Să-i spun tôte, cum se cuvine să spunem unui bun părinte. . .

Ce eră să fac?! Chiar decă tăgăduiam adevêrul, roșeta ce se ivi în fața mea eră destul pentru ca să me desmință.

După o mică paușă i spusei, că eu iubesc deja de doi ani pe Emilian, fostul meu profesor.

Auđind acest lucru tatăl meu, se intristă mult. După aceea prin cele mai aspre vorbe iș exprimă indignarea ce simte față de Emilian, pentru faptul că acesta a îndrèznit să facă amor cu mine. Îl invinováția și pentru aceea, pentru-că a stat de vorbă cu mine. Îl declară de om neonest, pentru-că a început relațiuni de amor cu mine, cu o fată tineră, s'a apucat de aventuri ca profesor, care trebuie să fie cel mai serios om. A sedus o elevă a sa, și alte câte și mai câte: pe cari de le-ar fi auzit cineva, ar fi gândit. că Emilian este cel mai vinovat om pe lume.

Eu la tôte aceste acusări nedrepte aduse iubitelui meu, simțiam cele mai mari dureri.

Degeba îl scusam eu, și i dișeam tatălui meu să nu-l invinovátescă când nu ó merită, el nici nu voia să auđă despre asta!

Și când vèdui că-s însedar vorbele mele de scuză. îl rugai să me asculte un minut și va vedé că Emilian nu este atât de vinovat, că eu sînt cauza tuturor lucrurilor și că decă e supêrat, să me certe pe mine. ér nu să acuse pe acela, care mai mult nu pôte fi invinováțit de nimeni cu acuzele aduse lui, să nu-mi cauzeze și mie durere.

— Vorbeșce-mi, te ascult, — imi dișe tatăl meu.

Atunci incepui a-i nară tôte așa precum s'au întemplat dela ziua în care mai nainte l'am vèdut pe Emilian.

Și când ajunsei cu nararea mea până la acea parte a trecutului meu, când am cercetat pe Emilian acasă pe când eră bolnav, fața tatălui meu devini palidă, ochii i se aprinseră de durere ori indignare, nu știu — știu numai atât, că sfêșînd cu narațiunea mea — me uitai încă odată la tatăl meu: ședea nimic de jumătate inaintea mea.

Depe fața lui curgeau niște sudori ca mărgelele. incepú apoi să plângă. Asta me impresionă mult.

Eu încă nu l'am vèdut până acum plângend, și mai ales me durea când me gândiam la aceea, că eu i-am causat acésta durere.

Me acuzam, că de ce am fost atât de nebunatică. de ce m'am lăsat să fiu răpită de patima mea, de ce nu m'am știut stăpâni?!

— Nu te voi blăstémă pentru cele ce-ai făcut, — imi dișe, — căci nici tu singură nu știai ce faci. Las la o parte și umilirea ta, pentru asta tu ai să simți remușcare. Nu presupuneam inse despre fata mea să facă un astlel de lucru! din familia noastră nimeni nu a făcut așa cava, ce în fața lumii să se sliéșcă a-l mărturisii, pentru care lumea ar fi putut să-l condamne.

»Singură tu ai fost aceea, care te-ai lăpèdat de noi. Mai este inse scăpare. . . Din doue una: ori te

vei mărită după Nicolau, și atunci te iert, voi uită toate; ori rămâi pe lângă hotărîrea ta, inse când te vei despărți de această casă, te vei despărți și de mine!

— lertă-me tată, nu me osندی la asta, — i ځisei plângend și apucându-i mâinile să le sărut.

— Te gândește până mâne, — imi ځise și me lăsă singură, sdrobotită de cea mai teribilă durere.

Decă până acum nu șciam ce este durerea, apoi acum i vęđui fata tristă... Nu șciam ce să fac: îi iubesc pe amędoi atăt de-o potrivă! Pe tatăl meu pentru-că imi este părinte, pentru-că i datorez iubirea. Țr pe Emilian il iubiam, pentru-că iubindu-l pe el, me iubiam pe mine, iubiam vieța și fericirea!

Aceste douę simțiri se luptau in mine: recunoșcința și amorul!

(Va urmă.)

Ioan Russu.

Pentru ochii lumii

sęu

cum se 'mbetă lumea cu apă rece.

Comedie in douę acte. Localisată după Labiche.

(Urmare.)

Dna Melinescu. E scandal cu ómenii aceștia, când ai trebuință de ei, atunci nu-s pe-acasă! (Strigă.) Ana! Ana! (Cătră dna Razian) Ve rog scusați, dómna.

Ana. (Intră.)

Dna Melinescu. Deschide dómnei ușa!

Ana. (Deschide.)

Dna Razian. (A parte.) Ce trai elegant! Óre primi-l vor pe Cornel in mijlocul lor? (Tare.) Stimabilă dómna... Doinnul meu... Domnișórá... (Salutări și complimente ceremoniale.) (Ese. Ana după ea.)

Scena VI.

Melinescu, dna Melinescu și Emelina.

El. In sfęrsit s'a dus.

Emelina. Ce-a fost asta, mamă, esplică-mi!

Ea. Așá... Acum pune-ți șortul erăș și zdrobeșce zăharul... Mergi copila mea.

Emelina. Da mamă. (Eșind a parte.) Eu nu m'am ocupat cu pictura de când sânt.

El. Așá... Acum sântem noi de noi. Și de órá-ce n'am să zdrobesc zăhar, cred că me vei desluși...

Ea. Ce să te deslușesc?

El. Auđi?... Dar fanfaronadele tale! De ce i-ai spus acești dame, că Duprez ar fi instructorul fiicei noastre?... Duprez?... Decă l'am cunóșce barēm.

Ea. Așá?... Să-i fi spus póte, că dl student Cotórá o instrueză, renumitul profesor Cotórá!

El. Bine, dar ce trebuință ai avut să-i spui, că cine o instrueză... Și apoi pictura acęsta, că ar fi lucrat-o Emelina!

Ea. Ei și ce-i?

El. Este o operă d'a lui Lambinet!

Ea. Dar numele lui nu este semnat pe tablou.

El. Frumósă scuză, 'ntr'adever!... Punem cazul că Emelina se mărită și peste 2 luni bărbatul ei o rógă — pe ea, care in vieța sa n'a avut penel in mână, — o rógă ځic, să-i pună pe pânză un peisagiu, ce va respunde atunci dómna artistă?

Ea. Lucru simplu de tot!... Tóte nevestele tinere negligă artele frumóse, pe cari le cultivau ca fete... Emelina i va ځice, că mirosul colorilor i atacă nervii... și se va lăsă de pictură... atăta-i tot!

El. Atăta-i tot? D'apoi eu cu marele op medical?

Ea. Se află la tipar... și cea dinteu tipografie, care va arde...

El. Dar glóta cea mare de pacienți?

Ea. Cređi că n'am făcut bine?... Lasă, când va mai vini dna Razian, o să-i espun starea lucrurilor, așá cum este ea in realitate. »Dómna Razian, ve recomand pe dl dr. Melinescu, o mlădiță stęrpă a facultății de medicină din București, care are sub tractamentul seu numai vizitii și și pe aceștia îi lecușce gratuit!... Dșóra Melinescu, ea șcie eeti, serie și puțin comput... Dna Melinescu își croeșce și cöse hainele ea ęnsași... mai peteșce rocurile vechi ale dlui dr.»

El. (Cam supęrat.) A intră in astfel de minunțisități e cu totul tot superflu... și ancă mai superflu este, să te folosești de minciuni, ca cele spuse. Vorbă scurtă... Vrei să-ți spun, cum stă lucrul? Ești vanitósă; vanitósă... da, le faci tóte numai »pentru ochii lumii« vrei să »mbeti lumea cu apă rece«...

Ea. Așá este... eu nu o neg.

El. (Cu necas și puțin dispreț.) Eh!

Ea. Dară fac și eu numai ca toți ómenii... Ađi toți umbłă să 'mbete pe alții cu apă rece... Ce scop au toaletele cele multe? De ce pórtă ómenii briliante, țin equipage, slugi in livrea? Numai pentru ochii lumii!

El. Eh!

Ea. Și chiar și tu, fără ca să șcii, urmezi curentului general.

El. Eu?

Ea. Nu te mai cugeți la lanțul teu de orologiu?

El. Da, ... inse.

Ea. Șcii, că eră nensemnat, subțirel, incăt iți eră rușine să-l scoți de sub vestă; il țineai tot ascuns.

El. Da, da, ca să nu-l perd.

Ea. Ba, ca să nu se vedă!... Și pe urmă ai luat un alt lanț... mare și gros... ecă pe acesta... ș-acum cine-i ca tine, iți dai rocul la o parte și te joci cu el, ca și când n'ar mai fi nimeni ca tine.

El. O ce idee!

Ea. Dar ancă nu șciu să-i fi spus cuiva că e fals...

El. (Iute.) Pst!... Taci pentru Dđeu!

Ea. Și asta va să ځică: »a 'mbetă lumea cu apă rece!...« Nu-i nici un păcat... faci și tu ca tótă lumea!... Uite: Emelina e lanțul cel mic și subțirel de aur, ... curată, simplă, modestă... și de aceea nici n'o bagă nimeni in sémă... Púțini sânt in lume, cari șciu distinge inre adevęrat și fals! De aceea tu să me lași in pace când umbłu să o infrumșețez nițel, ... căci astfel o va admirá tot omul, in-toemai cum admirá lanțul teu. (Arată lanțul.)

El. (A parte.) Hm. Țcu că are dreptate.

Ana. Me rog dle!

El. Ce-i?

Ana. Dl de afară incepe a-și perde paciința...

Nrul 16

El. Vai de mine, l'am uitat cu totul. Lasă-l să intre!

Ea. (Iute.) Nu, ancă nu, ... numărul lui e 16 (cătră Ana) Spune-i că dl dr. este ancă numai la nrul 14.

Ana. (Ese.)

Ea. Dă-mi portmoneul teu.

El. Portmoneul meu?... de ce? (Il dă.)

Ea. (Așęđă bani de aur pe diferite mobile.) Țceę galbēni in fărúria acęsta... trei pe męsa de scris... doi pe pian...

El. (Uimit.) Ce faci?

Ea. La toți medicii renumiți așá este.

El. Da, da... așá 'mbetă lumea cu apă rece.

Ea. Acum te așęđă la męsa de scris... trebue

CEA MAI FRUMÓSĂ.

să stai țepăn, gânditor și puțină vorbă să faci... N'ai timp de perdut! Nu uită de asta... Eu es... ăr tu strigă după nrul 16... (Vre să ăsă, ... se 'ntorțe.) Să nu uiți cumva că-i sănētos!

El. N'ai tēmă. (Se aședă la mēsa de scris, dna ese.)

Scena VII.

Melinescu, Razian, apoi un servitor in livrea de vēnător.

Melinescu. (Singur.) Muierea mea e fōrte șirētă și are esperință multă. (Strigă.) Nrul 16.

Ana. (Deschide ușa din stānga, strigă.) Nrul 16.

Razian. (Vine din stānga, a parte.) Ce trudă! Să aștepti tu 3 sferturi de oră 'n antișambră!

Melinescu. (Scrie, fără să se uite la el.) Poftēșce de ședi!

Razian. Mulțămim, etă că șed. (A parte.) Hm, sūnt sănētos ca mērul, ore ce să-i dīce?

Melinescu. (Pune pēna jos, se 'ntorțe spre Razian.) Ce ve lipseșce dvōstre?

Razian. Dle dr. acum sūnt 8 țile .. (Bate cineva la ușa din stānga.)

Melinescu. (Strigă.) Bine, bine! Așteptați numai, până vine rēndul! (A parte.) Bate Constanța, ca să cređă că me așteptă pacienții.

Razian. (A parte.) Se vede că și nrului 17 i s'a urit!...

Melinescu. (Cătră Razian.) Așă dară?

Razian. Acum sūnt 8 țile... Am fost la Cotroceni și m'am întors numai sēra tārđiu... atunci soția mea dīce cătră mine: »Așă ești de palid, dōr nu te-ai bolnăvit?«... ăr eu i-am respuns: că nu sūnt bolnav de tot, dar că totuș me simt nu șeiu cum... apoi... am luat o baie... și așă s'a inceput trēba.

Melinescu. (A parte.) Se vede a fi un om fōrte einstit! (Tare.) Ce simțiți, unde ve dōre? (Se scōlă.)

Razian. (Confus.) O Dōmne, me dor multe de tōte... când intrō parte, când intr'alta.

Melinescu. Dureri de cap?

Razian. Nu.

Melinescu. Stomacul?

Razian. Minunat.

Melinescu. Plūmānii?

Razian. In deplină ordine.

Melinescu. Dar pulsul? (Ii prinde de mână.)

Razian. (A parte.) Ce lanț frumos are la orologiu! Așă un lanț gros āncă n'am vēđut!

Melinescu. (Mulțămim, a parte.) Imi admiră lanțul dela orologiu!

Razian. (A parte.) Indată se cunōșce, că ai de a face cu un om de șciință și pracsă, care nu așteptă cu anii după cāte un pacient!

Melinescu. (Iși pune urechia la spatele lui Razian.) Respirați odată!... Tare! și mai tare! (Ascultă.)

Razian. (A parte.) Intr'adevēr că-s curios să vēđ, ce bōlă imi va descoperi?!

Melinescu. Stimatē dle. dtale nu-ți lipseșce nimic.

Razian. Cum? (A parte.) Un medic la înălțimea chemării sale... N'are pāreche.

Melinescu. (Se pune la mēsa sa, scrie.) O să ve scriu o recelă mică.

Vēnătorul. (Intră prin fund.) Dle doctor!

Melinescu. Ce vrei? (A parte.) Dar esta de unde a picat aici?!

Razian. (A parte.) Uită că are un vēnător!

Vēnătorul. (Vine prin mijlocul sălii in livrea, i predă lui Melinescu o epistolă pe tasă de argint.) Epistola ācēsta tocmāi a sosit dela principesa Montefiascone!

Melinescu. (Ia epistola, fōrte uimit.) E adresatā mic? (A parte.) Cine-i și ce vrē ore cu mine?... (Se scōlă.)

Razian. (A parte.) Principesă?!... De sigur, e bine vēđut și la curte!

Melinescu. (Priveșce epistola, a parte.) Ah!... e scrisōrea Constanței. (Cătră Razian.) Scuzăți puțin dle!

Razian. O me rog!

Melinescu. (Ceteșce a parte) »Ceteșce epistola mai de jos tare!« (Ceteșce fōrte tare.) »Iubite dle dr. dtale am să-ți mulțămesc vieța.«

Razian. (A parte.) Nu mai incape indoelă!... Cel dintēiu medic al Bucureșcilor!

Melinescu. (Ceteșce.) »Nu voi incetā să me priveșce deobligatā pentru totdeuna față de dta. Te rog să primeșci drept dovadă neinsemnatā a recunoșcinții mele alăturat 4000 de franci.«

Razian. (A parte.) 4000 de franci?! Pentru un singur cas!

Melinescu. (Bagă banii in buzunar, a parte.) Sūnt banii, pe cari i-am fost dat pentru tapesierul.

Razian. (A parte.) Ce liniștit pune bancnotele la buzunar!... Dau rēmășog că-i plin de bani. E partie cum nu se pōte mai bunā pentru Cornel.

Melinescu. Ah! Dar uite āncă un post-script. (Ceteșce.) »Doctor viclean, n'ai voe să ocupi un fotoliu la academie? Nu te costă decāt un singur cuvēt!

Razian. Cum, nu voiți să primiți o astfel de onōre?

Melinescu. Nu-s om vanitos, dl meu! (Bate cineva la ușa din stānga.)

Melinescu. Un moment numai!

Razian. (A parte.) O grāmādă de pacienți! (Tare.) Așă dar me indepărtez!

Melinescu. (Ia o hārtie.) Etă receta. (Ceteșce.) »Vin de Bordeaux... Baeistēak... pui tript.«

Razian. Mi-ați dat o cartă de bucate.

Melinescu. (I dă hārtia, salută.) Dl meu!

Razian. (Iși scōte portfoliul, a parte.) Am vrut să-i dau numai 10 franci, dar față cu mūle princesei mi-i rușine. Eh! i las 20. (Ii aședă lin pe fārfuria depe mēsă.) Hm! N'a observat:... (Ia banii ērăș, și îi zuruie pe fārfurie.) (Melinescu auđind, face un compliment.) (A parte.) Acum a observat. (Vre să ese.)

(Va urmă.)

Virgil Oniț.

Imbrăcăminteā in genere.

Ori te pōrtă cum țī-e vorba,

Ori vorbeșce cum țī-i portul!

Proverb rōndn.

Bunacuviință pretinde dela noi pe lângă curățenia corpului, și o imbrăcăminte alēsă. La tōte popōrele civilisate ne intēlnim cu proverbul: »haiuā face pe om.« Acēsta ne documentēză, că lumea pune mare pond pe exteriorul nostru și cumcā este dedatā a trage conclusiuni asupra interiorului nostru, după imbrăcăminteā nōstră. Și acēsta o face cu tot dreptul. Bunacuviință nu poftēșce avuție ori lues, dar pretinde ca să ne presintām in societate cu exterior plăcut, și spre acēsta ne recomandā cele mai bune mijlōce, adeva: curățenia, ordinea și gustul bun intru imbrăcăminte. O imbrăcăminte simplă, in cele mai multe casuri corespunde mai bine pretensiumilor buneicuviințe, decāt o imbrăcăminte scumpă și gātită fără gust. Ordinea intru imbrăcăminte arātă cumcā intru tōte intreprinderile nōstre sūntem iubitori de ordine. Ar fi dar de dorit ca să ne presintām in societate totdeuna conform stării ce ocupām, nu luesuoși, dar nici zdrențoși. Acēsta cu atât mai vērtoș, că decā umblām in vestminte zdrențōse, presupune lumea despre noi, că avem așă unele defecte, că nici vestminte nu sūntem in stare a ne cāștigā.

Dacă ne presintăm în societate în vestminte bune, înse nu sînt făcute după cum se cuvine, ori nu-s curate: ne câștigăm epitetul »leneos.« Ca să fim bineprimiți în societăți alese, să ne ingrigim ca îmbrăcămîntea noastră să fie în cea mai bună ordine și curățenie.

Curățenia în îmbrăcămînte este foarte necesară și din punct de vedere sanitar. Afară de acesta datorințele noastre față cu deapropocele nostru ne ordonă ca să depărtăm depe vestmintele noastre, totă necurătenia prin ce i-am câștigă grăță și erăș decă cercetăm pe ori ce om, să nu-l cercetăm în vestminte murdare și disordinate, pentru-că atunci ș-ar face o idee rea despre noi.

Fiecare om să se imbrace așa, cum cugetă că-i stă mai bine, să aibă înse grige de curățenia și ordinea vestmintelor. Omul cu îmbrăcămînte curată și regulată servește spre delectarea ochiului, pretotindine se bucură de bună primire și e judecat de om cult. Pentru ca să avem o îmbrăcămînte plăcută, precum am amintit, nu se recere lues, ci gust. Nu-i necesar, ca la alegerea vestmintelor să ne ținem orbiș de modă, dar totuș să ne ingrigim să nu rămăncu înderēt de modă cu anii, încât vestmintele noastre să fie așa de vechi, încât surprinđendu-me cineva, să avem cauză a ne genă.

Bărbatul de cultură trebuie să pună mare pond și pe curățenia rufelor, de oră-ce vestmintele cele mai frumoșe perd foarte mult din frumșeța lor pe lângă rufe murdare, pe când rufele albe, și — încât se pōte line, — ridică foarte mult frumșeța celor mai simple vestminte, pe om intru tōte impregiurările il ornēză și il deosebesc de omenii neculți. E de însemnat, că pe lângă curățenia rufelor, trebuie să ne ingrigim ca să nu ne presintăm în societate în rufe zdrențose și dure, ci — încât se pōte — să ne presintăm totdeuna în cămașe albă, curată, fină, simplă (fără flori) și nu zdrențosă. Gulerul încă să fie asemene. Ar fi foarte bătător la ochi decă ne-am presintă în societate cu guler neasemene cu cămeșă. Schimbarea desă, a rufelor este foarte de dorit, din punct de vedere sanitar, de oră-ce corpul nostru în continuu evaporēză și prin evaporare es din corp unele materii stricăcioșe cari apoi se depun îndată pe rufe, deci e foarte consult să schimbăm rufe de două ori pe săptămână, ca prin acesta să se elibereze mai des de materiile amintite, cari ar fi foarte stricăcioșe sănătății. Cămeșă de mas încă trebuie adese-ori aerisată; asemene și cămeșă de flanel. Acesta din urmă înse e daunăciōsă decă o purtăm pe pielea gōlă, de oră-ce întărită pré tare pielea și o moleșeșce; înse decă ne-am dat a o purtă, e bine să o purtăm peste că neșe.

A purtă șaluri séu alte învălitori grōse pe lângă grumaz, nu numai că-i necuviincios, dar nu-i recomandabil nici din punct de vedere sanitar, de oră-ce prin folosirea acestora grumazul se dedă la căldură, devine mai simțitor și numai odată de se întēplă să rămăncu desvōliți, sūntem espuși la mai multe feluri de bōle de grumaz, precum sūnt: umlările de grumaz, anghina, tusa ș. a.

Pentru de a exercită asupra pruncilor influință apărătoare contra bōlelor, sūnt chemați după părinți învățătorii, deci datoria acestora este a desrădăcină din generațiunea tineră tōte datinele rele și cu privire la îmbrăcămînte, așa d. es. pe pruncii concređuți grigei lor, — cari de acasă sūnt dedați a purtă învălitoare grōsă la grumaz — cu încetul i vor desvōtă de acesta datină, spunēndu-le să-și spele grumazul și corpul întreg cu apă rece, mai adese-ori, învălindu-se la grumaz tot mai ușor. Fieșce că și aici — ca și între tōte — învățătorii premerge cu exemplu bun, pre-

sintându-se înaintea școlărilor într'o îmbrăcămînte simplă (nu luesuōsă,) curată și plăcută.

Pentru grumaz este destulă îmbrăcămînte gulerul cămeșii și o cravată mică, acesta din urmă nu pentru susținerea căldurii, dar mai mult pentru ridicarea frumșeții cămeșii. Cravata, ca parte întregitoare a îmbrăcămîntei să fie simplă. La alegerea cravatelor, trebuie să fim cu mare luare aminte, de oră-ce a întrebuintă cravate de fel de fel de colōre bătătoare la ochi d. es. roșii, vinete, verđi ș. a. e necuviincios pentru un bărbat cult, fiind că aceste presupun un gust nedesvoltat.

Pruncii sūnt a se dedă la îmbrăcămînte ușoră și comodă. Grumazul și capul să și-l țină totdeuna rece, deci e de recomandat să umble cu capul desvōlit când nu e tare frig și unde nu bat tare razele sōrelui; acesta cu atât mai vērtoș, că capul conținēnd mult sänge, prin acesta ne ferim de baterea lui la cap. Îmbrăcămîntea capului, véra e o pălărie de paie, érna e o pălărie de pēr. Cu privire la aședarea pălăriei pe cap, bunăcuviința ne demăndă ca să nu o tragem pré tare pe frunte, nici să împingem pré tare înderēt pe cēfă. E necuviincios a o lăsă pe o ureche, séu numai pe vērful capului, ori a o indesă pré tare pe cap.

În privința îmbrăcămîntei trebuie să observăm, ca ea să fie acomodată corpului, să nu fie pré largă ori pré strimță. Ar fi fantastică îmbrăcămîntea decă nu ar fi acomodată etatei, timpului, temperaturēi, precum și stării materiale de care ne bucurăm.

Deci un bărbat cult se va nizu a purtă o îmbrăcămînt amēsurață etății sale, anu-timpului, temperaturēi și stării materiale în care se află.

Ar fi o nebunie ori și pentru cine a purtă o îmbrăcămînte mai luesuōsă și mai galantă decăt cum i compete, căci prin acesta numai s'ar face de ris.

Pentru curățirea vestmintelor ne folosim de o perie nu pré aspră. Încălțămîntele încă trebuie să ne ingrigim să fie totdeuna curate, căci ar fi contra buneicuviințe decă ne-am presintă în societate cu încălțămînt murdare, deci pentru evitarea acestui inconvenient e bine să ne ingrigim, ca încă de séra să se curățescă, ér înainte de ce am plecă de acasă să le neteđim de vr'o câteva ori cu peria, pentru de a depărtă pulverea depusă pe ele. Încălțămîntele să nu fie strimțe, căci atunci string piciorul și atunci sängele nu pōte să circuleze bine prin picioare.

Totdeuna să ne ținem de principiul: că-i mai bine a ne îmbrăcă totdeuna bine și cu gust, decăt reu, fără gast și necurat. Pe prunci trebuie dedați încă din frageda lor etate a se îmbrăcă totdeuna cu gust și plăcut. Deci învățătorii și învățătoresele au să-și țină de sfântă datorință a se presintă în școlă totdeuna în vestminte simple, curate și nezdrențose, căci numai astfel va fi în stare a face impresie plăcută asupra curățeniei școlărilor, decă ei însuși vor fi modeli de curățenie din creșcet până în tălpi.

Înse, durere, căci astăzi numai foarte puțini dintre învățătorii noștri romăni sūnt dotați cu salarie bunisōrc, ér maioritarea dispune cu salare foarte mici, încât nu-i în stare a-și procura nici vestminte cuviincioșe; dar totuș pe lângă totă miseria mulți decă ar abđice cu totul de patima de a fumă și a bé, ar fi în stare să-și procure câte 1—2 rēnduri de vestminte cuviincioșe și amēsurate stării ce ocupă în societate.

În cele următoare voi vorbi: a) Despre colōrea îmbrăcămîntei; b) despre mănuși și c) despre ornate.

Din viața de București.

«O crimă celebră.» »Faust.« Un concert tarara nemțescă.
Traviatta. Deschiderea camerelor.)

— 17/29 novembre, 1886.

«O crimă celebră» a ținut afișele Teatrului Național serile celor cinci reprezentațiuni din urmă, fără inșe mult succes bănesc pentru societari, cari, pentru a-și atinge quotitatea, au trebuit să recurgă la subvenția acordată teatrului de guvern. Netăgăduit, corda simțitoare a publicului nostru s'a îngroșat de tot. decât nici melodramele nu-l mai pot impresiona. D'altfel »Crima celebră,« cu toate neprobabilitățile potrivelilor, cuprinde multe situațiuni vrednice a ne mișcă până la lacrimi.

Subiectul piesei ve este cunoscut din numărul trecut al »Familiei.« Ați putut deci ușor deduce d'acolo, că titlul melodramei, atât în traducere, cât și în original, »Une cause celebre« e departe d'a fi nimerit. În adevăr, ca *crimă*, în ce e mai celebră, decât ori care alta, uciderea Madelenei Renaud, și ca *causă*, condamnarea lui Jean Renaud, decât condamnarea d. es. a lui, Lesurques (»Curierul din Lyon?«)

Dar, pe lângă titlu, melodrama lui D'Ennery și Cormon, cu tot talentul autorilor, păcătuește prin multe neajunsuri. Potrivelile (ficelles) prę sunt potrivite, așa fel ca și cum ar fi trase cu ața, și ne trebuie multă bunăvoință pentru a le primi așa cum ni se dă. Închidând inșe ochii asupra acestora, lucru cerut de însuș genul scrierii, care înțelege drama dusă pân' la esagerațiune, piesa cuprinde multe situațiuni în adevăr mișcătoare. Omorul Madelenei; osândirea lui Renaud; întelnirea acestuia, după 12 ani, cu fiica sa: situația sfâșietore a Valentinei (dna Aristița Manolescu) căpătând certitudinea că tatăl ei este adevăratul ucigaș, situație interpretată cu mult talent de artistă și revolta ei față cu cinismul lui Lafarge, sânt atâte scene în cari se recunoște pēna încercată a autorilor »Celor doue orfane.« Tēsătura intrigei, al cărei nod gordian îl formeză faimosul coliet al Madelenei, e de minune impletită. Apoi ceea ce a contribuit la succesul piesei a fost și prezența în scenă a frunțașilor artiștilor noștri: dnele Eufrosina Popescu (Canonica.) Aristița Manolescu, Ana Manolescu (Adriana) și dl Manolescu. Nu vom uita să adreșăm elogiile noastre trei Vermont (Madelena) care a interpretat cu mult adevăr scena morții din actul I, și dlui Petrescu, care în rolul neînsemnat, dar simpatic al lui Șamboran, a dovedit odată mai mult, că e un artist conșciențios și de talent.

Opera italiană ne-a dat pe »Faust,« cu Gabrielescu. Interpretarea a fost în genere mai puțin mulțamitoare decât în anul trecut când s'a jucat de trupa română cu dna Chrisenghi și apoi cu dra Teodorini, în rolul Margaretei. O mențiune deosebită inșe merită dl Marcassa, care e în adevăr cel mai bun bas pe care l'a avut Bucureștii pân' acum. Angagiat acum șese ani, abiă sosi în mijlocul nostru și cădu așa de greu bolnav, că trebui să plece 'napoi fără a se fi prezentat pe scenă. Jocul seu sobru, concentrat, cu adevărat artistic; vocea-i frumósă, sonoră; cântecu-i limpede, nuanțat cu totă finitatea ce Gounod a pus-o în rolul sdrobitor al lui Mefistofel, i-au meritat cu drept aplausele entusiaste ale sălii, făcându-l a fi eroul serii. Faimósa serenadă din actul IV, cântată

dinaintea casei Margaretei, care e una din bucățile cele mai dificile, a fost cântată cu atăta perfecțiune, că publicul a bisat-o — lucru ne mai auđit la noi — cu totă stăruința.

Dna Rossini, ne-a dat în locul poeticei inchipuirii a lui Göthe, o Margaretă de mahala, într'atât jocu-i, cu deosebire în scena bijuteriilor, a fost ordinar; ę vocea-i, destul de usată, care nu mai pōte decât să țipe în notele de sus, a fost departe d'a ne încânta în frazele delicioșe ale măestrului frances.

Gabrielescu, nefiind în toate apele sale, încă a fost mai slab decât în anul trecut; pōte că ni s'a părut așa și pentru aceea, că apărând totdeuna însoțit de Marcassa, perfecțiunea acestuia îl eclipsiă cu desevērsire. D'altfel acesta singur a mântuit de necopera, care jucată pentru prima-öră la Teatrul Lirei din Paris, la 19 martie 1859, a întemeiat renumele compositorului, și reprezentată pe toate scenele mari din celelalte țeri artistice, l'a făcut s'ajungă la popularitate.

Mercuri, în sfērșit, s'a dat de repetițe ori amănutul concert al dlui Popovici. Decă acum doi ani, am criticat cam aspru alcătuirea programului întocmit de concertist, estimp trebuie să ne arătăm și mai înăspriți față de aplecarea-i încăpăținată cătră repertoriul german. Judecați: în tot programul, nici o arie românăscă, și dintre cele străine, »Der arme Peter« și corul cu solo: »Die Flucht der Liebe,« au figurat deja în programa primului concert. Astfel acesta interminabilă programă, cu bucățile-i plicticoșe ca litaniile unei tetralogii de Wagner, a fęcut pe public să cașe într'una și să infiereze concertul de mercuri cu porecla grozavă de tarara nemțescă. În adevăr, decât fragmentul din celebrul orator al lui Mendelsohn: Paulus, cântat cu aacompaniament de violină, violoncel, pian și orgă, care conține idei alese, efecte simfonice interesante; decât corul »Fröhliche Armuth« de Kremser, cântat de membrii societății germane Liedertafel și declamațiunile dnei Aristița Romanescu, nimic alt n'a plăcut. Esecțiunez ariele românești: »Mândrulită dela munte« și »Cucuruz cu frunța 'n sus,« pe cari dl Popovici le-a cântat afară din program, observând pōte plictisela ce începuse să cuprindă pe public. Și aplausele îndelung repetițe ale sălii, la auđirea acestor bucăți gingașe, eră cea mai elocinte dovadă de plictisela ce-i pricinuiă nesăratele compozițiuni ale musicantilor germani. Nici M. S. regina, augusta patronesă a concertului, după cum ne spunea alișul, nu cred să fi fost mai mult încântată, cu toate că avea alături pe moștenitorul tronului, prințul Ferdinand, care märturisă prin dese-le-i căscături că-și petrecea de minune . . . cu uritul.

Regretăm că tinerul Popovici, care posedă o voce fōrte simpatică, nu se pricepe să întocmescă decât niște programe fōrte antipatice.

În aceeași sēră impressa operei ne da »Traviatta« cu tenorul Pizzorni, repetată vineri cu Gabrielescu, în rolul lui Alfred, și cu dra Prevost în cel al Violetei. Greu, e fōrte greu să ne mai pōtă mulțami vr'o artistă în această operă, după ce am vęđut și auđit, după ce am admirat pe celebra Patti, care ne-a farmecat ierna trecută cu vocea-i āngerescă, cu jocu-i desevērsit intrupându-ne în chipul cel mai uimitor o Margaretă Gautier astfel cum ne-a descris-o imaginația entusiastă a lui Dumas fiul, și pēna măestră a lui Jules Janin. Căci »Traviatta« libretistului italian nu e decât »Dama cu Camelii« a iluștrului scriitor frances. Numai, pentru a se conformă cerințelor operei, Pieve a dat cu un vęc inapoi timpul acțiunii, putēdu-se asfal

folosi de costumele strălucitoare ale vécului din urmă, de ôră-ce opera nu se pôte încadră in prosaismul epocii nôstre. Așă dar Margareta Gautier a devenit Violetta Valery, ér Armand Duval, — Alfred Germont.

Și nu numai la această schimbare de nume a fost urșită această sublimă figură de Magdalină modernă, purificată prin iubirea ei și imortalisată de o pênă ilustră: ea se numiă in realitate Alfonsina Plessis, nume pe care și-l schimbase in cel de Maria Duplessis, sub care a fost cunoscută, admirată și iubită.

Dar să revinim la reprezintăția de vineri sêra, a operei.

Cu tótă silința drei Prevost, care a desfășurat multe calități și ca voce și ca joc de scenă, pentru care publicul a ținut a-i mulțami, aplaudându-o adese ori și chiar rechemând-o, impresia ce ne-a lăsat *diva* eră departe d'a se șterge. Gabrielescu, in rolul lui Alfred, a fost asemene bine: il sfătuim inse să fie mai cumpôtat in jocul scenelor de durere, când nu i se mai vede gâtul dintre umeri. Baritonul Verdini încă a fost mai acceptabil decât in »Aida.«

Allătăeri, diua hotărîtă prin constituțiune, pe care o urmăim cu sfințenie in punctele ce ne convin, s'a deschis sesiunea corpurilor legiuitoare cu ceremonialul obiécniuit, și anume: aceeaș programă afișată pe stradele principale, aceeaș exhibițiune, devinită banală, de stéguri tricolore; aceeaș risipă de praf de tun anunțând pornirea dela palat a regelui, acelaș cortegiul regal precedat și urmat de câte un pluton de gendarmi călări, acelaș mesagiu cetit dela înălțimea tribunei regeșci, cu deosebire că ni s'a destăinuit că »dela ultima conversiune din 1882, datoră (publică) s'a ridicat dela 620 milioane lei, la 774 milioane.« ceea ce a făcut pe mulți să găsescă, că regalitatea ne costă scump, foarte scump. . .

A. C. Șor.

Cronică vienesă.

(Gisela Staudigl, Burgteatru. Maria Magdalena. Dșora Bărsescu. Berta Hausner. Operete. Lucie de Gentry.)

La operă in locul dnei Papier, care a întreprins o călătorie artistică prin Germania, debuteză de vr'o câteva săptămâni dna Gisela Staudigl dela teatrul din Carlsruhe. Artista dispune de o voce frumoșă de alt și plăcū foarte ca Amneris, Asucena, Ortrud, Valentine, Sieglinde și Fides.

»Fidelio.« această operă frumoșă de Beethoven, vini erăș pe scenă: eră și timpul, căci acuma de un an aprôpe nu se dete. Dna Materna jucă rola principală: atât in ceea ce priveșce cântul, cât și mimica, întrun mod esecelent. Asemene și orchestrul stôrșe aplause cu esecutarea cea esactă a ouverturei la Leonore 3-a.

Dna Luca, care-șianunțase debutul pe 20 a l. tr. bolnăvinduse a trebuit să-și amâne păsirea pe mai târđiu.

Dintre novități vor urma acuș un balet de Brüll, apoi nou inscenate operele »Euryante« de Weber și »Zampa« cea de mult tot anunțată, dl Sommer va cântă partia principală. In decembrie și januarie vor debută ca ôșpeți o mulțime de artiști străini.

Burgteatrul a adus pe repertor piesa lui Paul Lindau. »Maria Magdalena.« o piesă ce odiniôră se represintase in teatrul cetățenesc. »Maria Magdalena« nu e o piesă prē bună, cauza e că acțiunea e tratată întrun mod prē serios și acesta fu o erôre duplă. Talentul lui Lindau se ogîndeză mai mult in inventarea de scene comice și glumețe, așă că partea seriôsă a piesei sale nu pôte fi considerată ca seriôsă. Conținutul e următorul: Maria și Magdalena sânt

damicile intr'un istitut. Magdalena se inamoreză intr'un profesor, corespundeză cu el, lasă inse ca epistolele să vie pe adresa Mariei. O atare epistolă devine prinsă, trimisă la tatăl Mariei și acesta își alungă fiica dela sine. Acesta devine o actriță renumită și se căsătoreșce cu un principe. Se pôte ușor vedē, că acțiunea piesei e simplă și clară, inse nu prē adevērată! Aș voi lôrte să cunosc pe acel părinte, care din cauza unei epistole adresate fiicei sale, alungă pe acesta in largă lume și nu mai voeșce să știe nimica de dēnsa! In general s'a jucat bine, inse rolele nu fure prē potrivit ținute. Așă dna Mittervurzev, pe care publicul s'a fost îndafinat a o vedē in role de subrelă și care încântă ca represintantă in role picante, acuma jocă pe Magdalena cea torturată de conșciință. Artista trebui să-și pună tótă puterea pentru ca să reușescă, inse totuș nu reuși. Rola nefericitei Maria o avū dșora Vesely, inse această nu fu de loc potrivită pentru geniala artistă. Dșora Vesely, al cărei talent frumos e deja recunoscut, nu posedē însușirile adevērate pentru o atare Maria. In această rolă apare artista ca o cusătôrșă modestă, i lipseșce siguritatea in păsirea pe scenă, lipseșce și puterea pentru pasage mișcătore și in mai multe locuri apare vorba prē declamatorică. Singura poeșie la lună o recită dșora Vesely foarte frumos și cu acesta mai ridică finea unui act. Dintre domni fure escelenți Bukovics, Gabilon și Devrient

Dintre novități amintesc piesele »Schach dem Könige« de Hypolit August Schaufert, in care escelă simpatica dșora Hohenfels: apoi tragedia lui Adolf Wildbrand »Grachus der Volkstribun.« in care dșora Bărsescu jucă rola Liciniei. Valôrea acestei piese zace in cele dintău trei acte, ér după aceu incepe a-și perde insemnătatea, anume dela conflictul intre Grach și Scipio. Durere, nici represintățiunea nu fu prē brillantă. Dl Crastel nu părū prē bine dispus in actul prim și așă remase până la fine. Dra Bărsescu ca Licinia se distinse in tótă privința și jucă din inceput până la fine cu adevērată măestrie. Brilliant infătoșă Levinsky pe consulul Metel.

Tot de Wildbrand se va da in curēnd o prelucrare a tragediei »Regele Oedipos« după Sofocle, precum și comedia »Foc elenic.«

Dșora Vesely, care aprôpe de un an încôce e mai tot bolnavă, petrece de o lună in Baden, așă dra Bărsescu avū bunăvoința de-a luă unele dintre rolele ei și astfel fu posibil ca să se représinte o mulțime de piese. Dra Bărsescu reuși aprôpe cu tôte rolele și publicul avū ocașiune de a-i admiră talentul și a vedē că ce progrese mari a făcut artista română in acest an. Hero, Berta in »die Ahnrau«, Ophelia, Parthenia, Valeria, princesa Eboli sânt unele dintre cele mai bune role ale dșorei Bărsescu, dēnsa se pôte asemenă in aceste cu ori și ce artistă străină și totdeuna pôte fi sigură de trimf. Desdemona, Amalia, Ana Dauby, Maria in Götze sânt unele dintre producțiunile cele mai noue ale artistei, la aceste se vor adauge in curēnd Brigitta in piesa cu asemene nume de Richard Vos și Preciosa cu ocașiunea ciclului lui Weber la operă și Clelia in drama lui Paul Heyse »Nunta depe Aventin.« După rentôrcerea drei Vesely va urmă drama »Georgette.« in care dēnsa va jucă rola principală, apoi »Theodora« de Sardou, cu dna Wolter.

In zilele trecute publicul de aici avū ocașiune de a vedē pe dna Wolter jucând una dintre cele mai bune role ale sale. Acesta fu Ana Marie in drama cu asemene nume. Artista, care jucă cu asta ocașiune această rolă a suta ôră, jocă cu măestrie și mișcă publicul până la lacrimi. După actul al IV-le, unde puterea dramatică își ajunse culmea, fu chemată de nenumerate ori și i se presintă o cunună pompôsă

din partea societății Schröder în a cărei folos se dădu această piesă.

Dna Wolter serbeză în maiu iubileu. Atunci se implinesc 25 ani de când renumita tragediană pași pentru prima-dată pe scena dela Burgteatru. În cercurile teatrale au și început pregătirile pentru această serbare.

Tot în zilele aceste debută la Burg cu succes dra Berta Hausner dela teatrul din Graz. Tinera artistă, ce are un organ frumos și plăcut, își câștigă îndată simpatia publicului de aici și atât jocul cel naiv și grațios, cât și aparința drăgălașe făcură impresiune bună. Dra Hausner plăcu ca Eva în comedia lui Lindau »Ein Erfolg,« precum și ca Harriet în piesa »Schach dem König.«

În teatrul »An der Wien« se dau cu succes operele: »der Vice-admiral« de Mülöcker și der »Hofnarr,« de Müller jun. În Carlteatru opereta »der Vagabund« de Zeller a ajuns a 40-a reprezentățiune. Ce se ține de aceste piese frumoase, cu atâte marșuri și valsuri și arii melodiöse, o să revin mai târziu. Atâta numai dic, că direcțiunea acestor teatre se întrece pe sine cu înscenarea cea briliantă a pieselor. Comicul Girardi atrage »an der Wien,« Knak în Carlteatru, înseori într'unul ori într'altul, în ambele îți petreci bine în decurs de trei ore.

O artistă à la Cumberland se presintă asemenea în zilele aceste înaintea publicului de aici. Dânsa se numește Lucie de Gentry, o rusă francesită, își îndeplini producțiunile sale cu siguritate mare. Cu deosebite dșora de Gentry escelă în arta de a ghici și ceti cugetele, asemenea și în aflarea obiectelor. Publicul o onoră cu o mulțime de aplause.

Valeriu Russu.

Cea mai frumoasă.

-- Vezi ilustrațiunea depe pagina 561. --

Cine a fost? Dumneșu știe. Pöte că nici n'a existat. A fost numai un vis poetic, un ideal al pictorului, care înse nici lui nu i s'a ivit aieve.

Dar fiind că eră tot înaintea lui, a eternizat-o, s'o vedă și alții și s'o admire. Nu i-a știut numele. A subscris numai aceste vorbe: »Cea mai frumoasă!«

I. H.

Literatură și arte.

Șcrii literare și artistice. Dl V. A. Urechia a cetit în ședința din vinerea trecută a Academiei Române un memoriu asupra mai multor documente necunoscute încă, relativ la istoria țeranului român: totodată a comunicat și alt document relativ la Miron Costin. — Dl C. Popovici a publicat la Cernăuți un volum intitulat »Fântănele și codicii dreptului bisericesc ortodox.« — Dl Sever Murășan, care a studiat pictura și arheologia, în timpul din urmă în München, s'a numit profesor suplinitor la catedra de estetică și istoria artelor la școala de bele-arte din Iași. — Dl Negrescu din România, care își urmăză studiile la școala de bele-arte din Paris, secția de arhitectură, a obținut prima medalie. — Sculptorul Georgescu a terminat doue busturi, unul al lui C. Bosian și altul al lui Manolache Costache, cari se vor pune în sala ședințelor senatului României.

Un călindar frumos. Librăria Socec et Teclu din București a edat și pe anul viitor un »Almanach literar ilustrat« precedat și d'o parte calendaristică. Almanacul, menit pentru clasele mai culce, atât ca text, cât și ca executare, este un product ce merită

spriginire. Scrieri reproduse și publicate aici întăia-öră de unii din cei mai buni scriitori ai noștri, precum și niște portrete și ilustrațiuni originale făcute cu gust, fac demnă cartea aceasta de ori ce mesă de salon românească. În ea cetim: Istoria Suferinței, novelă alegorică de Carmen Sylva, ce o reproducem în nrl de astăzi: Luciferul, poezie de Eminescu, publicată deja și în foia noastră; Erna vine, poezie de V. Alecsandri, asemenea publicată și în foia noastră; mai găsim aforisme de Carmen Sylva, T. Maiorescu; novele de A. Chibici-Rövnean, E. Baican, Ion Créngă, Ioan Slavici, D. R. Rossetti, dela Vrancea; poezii de A. Vlahuță, Ascanio, N. Bălcescu, D. C. Olanescu, C. A. Rosetti, Duiliu Zamfirescu, Iacob Negruzzi, M. Gregoriadi Bonachi, I. Văcărescu; scrieri istorice de D. C. Olanescu, V. A. Ureche, B. P. Hașdeu. Cartea e înzestrată cu patru portrete: C. A. Rosetti, V. A. Urechie, Iacob Negruzzi și Ioan Slavici, și cu alte ilustrațiuni, dintre cari amintim statua lui Lazar, celelalte înfățișeză diverse locuri din România. Se alătură charta poștelor, telegrafelor și căilor ferate. Tot ce nu putem pricepe este, că ce caută în fruntea unui almanac literar »fazele ministeriale în România.« Prețul 3 lei.

Biblioteca copiilor. Librăria Nicolae I. Ciurcu din Brașov a început să publice o întreprindere nouă sub titlul: »Biblioteca copiilor.« Scopul acestei biblioteci, ne spune anunțul, este de a deprinde pe micii școlari a ceti o lectură frumoasă și alasă numai pentru ei. »Biblioteca copiilor« va cuprinde: istoriöre morale, fabule, legende, basme și poezii populare alese din literatura română. Apare odată pe săptămână. Prețul unui numer va fi 2 cr. Doue numere au și apărut; primul conține poezia »Penș Curcanul« de V. Alecsandri, al doile »Tolpa și Stefan Vodă« tradițiune populară de S. Fl. Marian, »Țeranul și pescarul« fabulă de C. Bălăcescu. Noi credem, că decă această întreprindere se numește »Biblioteca copiilor,« ar trebui să cuprindă lucruri potrivite anume pentru copii, nu ca aceste, din cari numai fabula din urmă e pentru copii.

Un țeran sculptor. Cetim în »Foia Diecesană« din Caransebeș, că țeranul român Nistor Bosioc din comuna Bêrlisce, cercul Iam, face prè frumoșe sculpturi în lemn, încât pot fi admirate de ori ce artist în materia aceea. De curând dânsul a făcut pentru biserică din Jurjova doue tronuri și trei uși dela templă, numai sculptură în lemn. Lucrul țeranului sculptor a mulțămit pe toți, de aceea se recomandă și altor comunități bisericești.

Școala de bele-arte din București. Mai multe tinere domnișore au depus la ministerul cultelor o petiție prin care cer a li se îngădui și lor admiterea în școala de bele-arte de acolo. Când s'au deschis acestui secs tôte școlile noastre, serie »Epoca,« nu înțelegem pentru ce i s'ar refuză școala de bele-arte. Și cu tôte aceste din septembrie și până azi, nu s'a dat nici un rezultat acelei petiții.

Carte de școlă. Dl Gavril Trițu, profesor preparandial în Zelau, a scos la lumină în Gherla o lucrare intitulată »Carte conducătoare« la propunerea calculării în școala populară, pentru invetători și preparanți. Broșura I. Materie de invetămănt a claselor I, II și III ale școlei populare. Indemnarea la lucrarea această a fost »voința autorului d'a folosi ceva invetămăntului popular.« În lucrare a observat autorul mersul din cartea conducătoare a lui Kárpáti și dr. V. Emericzky, dar și esperințele dânsului. Cartea e întocmită după planul ministerial. Prețul 80 cr.

În edițiunea „Amicului Familiei“ în Gherla a apărut: »Probitatea în copilărie,« schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiei

franceze. »Fântâna dorului,« novelă din popor, de Georgiu Simu. »Puterea amorului,« novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. »Numerii 76 și 77,« Narațiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco.

Rotacismul la Moți și la Istriani. Sub titlul acesta a apărut o broșură la București de dñii Teofil Frâncu și George Candrea învățător în Câmpeni. În broșura acesta se prezintă cuvintele românești cari în munții apuseni ai Ardélului se rostesc astfel, încât în ele litera *n* între două vocale se prefăce în *r*. Cuvintele sînt adunate de dl Candrea; între ele unele nu numai în munții apuseni, ci și în alte părți se rostesc așa. Broșura mai conține niște articoli de dl Teofil Frâncu, relativi la mișcările din 1848. Prețul 2 lei.

Istorie. A eșit de sub tipar la București din stabilimentul grafic Socec et Teclu: »Fragmente zur Geschichte der Rumänen« von Eudoxius Freiherrn von Hurmuzachi. Herausgegeben vom rumänischen Cultus- und Unterrichts-Ministerium unter der Aufsicht der rumänischen Academie. Fünfter Band. Documentele cuprinse în tomul acesta sînt privitoare la secolul XVIII.

Biblioteca populară bucovinենă. A apărut broșura nr. 5, care conține novela »Andrei Florea Curcanul« de N. Gane și poesia »Peneș Curcanul« de V. Alecsandri. Prețul 6 cr., s'eu 15 bani. Editura librăriei Roumald Schally în Cernăuți.

Diary nou. *Lampii* se numește un diary, care voește să lumineze sărăcimii din Brăila.

Teatru și musică.

Sciri teatrale și musicale. *Di Iulian*, esceleul coralic al Teatrului Național din București, este bolnav de mai multe luni și în curend va merge la Viena pentru căutarea sănătății sale; colegii sei vor da o reprezentație pentru scopul acesta. — *Dșora Theodorini* a avut mare succes la Lisabona în rolul proteesei *Nair* în »Regele Lahorei« de Massenet. — *Domnișora Assan* debutează la Tuluza cu mare succes și a fost angajată pentru tot sezonul de iernă; artista a cântat de curend rolul Eudoesiei din »Ebreca« și acela al reginei în »Ugenoți.«

Teatrul Național din București nu se mai poate ridică din decadența anului trecut. Ba, o spunem cu durere, nici nu vedem vr'o nисуінță serioasă în asta privință. Menirea unui teatru »Național« este să dea avânt literaturii dramatice originale, deschidendu-și porțile pentru încercările puținilor noștri autori dramatici. Teatrul din București nu îndeplinește de fel acesta misiune, căci nu scopul artistic, ci interese materiale și personale țin în el rolul conducător. Autorii noștri acolo nu numai nu se încuragează, dar sînt împinși cu recela și tratarea cea mai disgustătoare. Dela deschiderea stagiunii actuale, timp de două luni, nu s'a jucat nici o piesă originală nouă. Ca novități s'au perendat trei traduceri: »Severo Torelli,« care n'a izbutit, ca nicăiri afară de scena franceză; »Femeia lui Socrate,« care a plăcut, totuș numai odată s'a jucat; și »O crimă celebră,« care în alte țeri nu se joca decât în teatrele de a doua mână, care înse la București a făcut efect.

Reuniunea română de cântări și musică din Oravița a arangiat sâmbătă în 20 nov. n. în sala și localitățile de nou renovate la »Cerbul de aur« producțiunea III-a obligată pe anul 1886 a corului seu vocal, după următoarea programă: 1. »Primăvera,« cor mixt cu solo, dșora I. Dragoescu, dñii N. Drăgan și L. Lazar, de J. Haydn; 2. »Cele două filomele,« duet pentru sopran și alt, cântat de dna Sofia Ruhmann și dșora Nina Stepan; 3. »La o viorică,« cor bărbătesc de Tudor de Flondor; 4. Duet din opera »Don Juan,« de W. Mozart, cântat de dra I. Dragoescu și dl D. And-

tiței; 5. »Erna,« cor bărbătesc de C. G. Porumbescu; 6. »Unde sînt eroii,« cântec de Th. Georgescu, cântat de dl L. Dragoescu; 7. »Invitare la joc,« polca rondo pentru cor mixt de M. Oesten. După producțiune: musică de joc.

Lista membrilor societății pentru fond de teatru român înscrși la adunarea din Bocșa-montană în 27 și 28 septembrie 1885. (Urmare.) XXVIII. Pe lista dlui Gerasim Popescu din Goruia sub 28: Linesie Bistrea Giurgiova 1 fl, Micu Lepa Gerliste 1 fl, Gerasim Popescu Goruia 1 fl. Suma listei nr. 42: 3 fl. XXIX. Pe lista dlui Petru Miletinovic din Valeapăii sub 29: Basiliu Popovicu 1 fl, Petru Milotinovic Valeapăii 1 fl, Ioan Cheveresan 1 fl, Ioan Sferociu Valea-mare 1 fl, Iosif Miculescu 1 fl, Augusta Athanasievici 5 fl, Adolf Hechtner Valeapăii 50 cr. Suma listei nr. 43 a): 10 fl. 50 cr. XXX. Pe lista dlui Teodor Birta din Clocotici sub 30: Teodor Birta 1 fl, Nicolae Birta Clocotici 50 cr. Suma listei nr. 43 b): 1 fl. 50 cr. XXXI. Pe lista dlui Alesandru Rusu din Carașova sub 31: Simeon Bozanciu Carașova 1 fl. Suma listei nr. 46: 1 fl. Suma banilor colectați prin 31 liste 601 fl. 30 cr. (Finele va urma.)

C e e n o u ?

Sciri personale. *Sănătatea poetului Eminescu* merge din ce în ce mai reu: în urmarea avisului unui consiliu medical și prin îngrijirea administrației județului Iași, nenorocitul poet a fost transportat la mănăstirea Némțu. — *Principele Leopold de Hohenzollern*, fratele regelui Carol al României, a fost numit de cătră acesta cap al regimentului 3 de infanterie de linie: 6r fiul acestuia, presumpțivul moștenitor de tron al României, pricipele Ferdinand de Hohenzollern, care deja vorbește bine românește, s'a înscr în cadrele armatei române cu gradul de sublocotenent în regimentul 3 de infanterie de linie. — *Di Serviciu Popovici*, jude la tabla r. din Tergu-Mureșului, a fost pensionat la cererea dsale. M. Sa monarchul i-a exprimat cu acesta ocaziune preînalta recunoștință pentru serviciile escelente ce le-a adus mulți ani ca judecător. — *Di dr. Vladimir Filipovici*, medic român din Bucovina, a fost numit medic secundar al despărțemintului chirurgical al spitalului general public bucovinean în Cernăuți. — *Di dr. Turcan* a fost numit medic primar la despărțemintul psihiatric la acelaș spital. — *Dñii Petru Garbovicean și Mihai Popescu*, amendoi din România, studenți de teologie și filosofie, au făcut la Lipsca esamenul teologic cu succesul cel mai bun. — *Di Cogolnicean* va plecă în curend la Paris pentru a face o consultațiune medicală: statul a cumpărat colecțiunea archeologică a dsale. — *Di Nicolae Grigor*, proprietar în Chiuzbaia, a dăruit 50 fl. bisericii din Șișești, lângă Baia-mare.

Hymen. *Di Teodor Sandu* căpitan c. r. în Timișoara la 21 nov. n. s'a cununat cu dșora Maria Blidariu, fiica dlui căpitan în pensiune cav. de Blidariu în Mehadia.

Reuniunea femeilor române din Brașov a ținut adunarea sa generală în 7 19 nov. sub presiunea dnei Maria Săcărean. S'a cetit raportul comitetului, care fu aprobat. Dna Elena Rusu s'a ales ca profesora provisorie pentru instruirea lucrului de mână la școala de fetițe, capitalul reuniunii se urea la 40.925 fl. 21 cr. Reuniunea a înființat un internat, avend astăzi 7 eleve cu plată și 3 fără plată. Dirigentă este dna Maria Bellu. În comitet s'a ales dna Eufimia Chereiu. Pentru arangiamentul intern al internatului au contribuit: Societatea de lectură a domnișorelor române, vinitul curat al reprezentațiunii teatrale, 81 fl. 21 cr.; diferite obiecte au dăruit dōmnele: Elena Sotir, Maria

Zanescu, Ecaterina Pușcariu, Elena Flitis, Maria Popea, Agnes Dușoi, Zoe Conțescu, Zoe Damian, Susana D. Irimie și dșoara Aurelia Secărean.

Delegațiunile s-au terminat lucrările. sesiunea lor s'a închis și membrii străini au părăsit Budapesta. Unul din cei mai activi membri ai delegațiunii Reichsrathului a fost deputatul român Ioan Lupul, ultimul coboritor al resboinicului și ardicător de școli și biserici Domn Vasilie Lupul-Vodă. Dl Ioan Lupul aparține aristocrației române bucovinene și este unul din cei mai zeloși naționaliști. Ca membru al dietei provinciale, ca deputat al Reichsrathului, în totdeauna a apărut și susținut interesele naționale. Prin sora mamei sale, n. Stîrcea, contesa Smaranda Korniș, este inrudit cu mare parte din inalta aristocrație transilvaniană: prin mama părintelui seu, n. Vassileo, e văr cu regina de Serbia, n. Natalia Vassileo, supranumit Kesco și totuș nu este în Bucovina apărător și sprijinitor mai devotat poporului și incuragiator mai activ al junimei inteligente care acum se ridică din acelel popor. Maj. Sa cunoscându-l personal din diferitele ocațiuni unde a fost prezentat ca membru a diverse deputațiuni naționale ale țării, a distins și acum pe dl Ioan Lupul la toate ocaziunile, onorându-l cu inalta agrăire. În petrecerea sa în capitală ilustrul bucovinean a petrecut, se dice, mult în familia dlui Schiau, inrudit fiind cu dna Constanța de Dunca Schiau, informându-se cu interes și simpatie despre toate junele instituțiuni românești din regat. Trăescă asemenea români cari astfel întrebuințază inalta lor pozițiune!

Castelar și românii. Emilio Castelar, fostul președinte al republicei spaniole, a sosit de curând la Paris, unde comitetul »Ligei Latine« i-a arangiat un banhet. La acesta au fost invitați și câțiva tineri români cari își fac studiile la Paris. În numele acestora se prezintă dlui G. Badiu, înălțat V. Mănuș din București și dl I. Radovici. Mai târziu, cel din urmă a fost primit de ilustrul bărbat de stat și atunci i-a prezentat Memorandumul alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, compus de dl George Barițiu și tradus în limba franceză. Firul conversațiunii urmă apoi, relatează dl G. Ocașian în »Românul,« asupra tinerimii române din Paris. Binevoind să se informeze de numărul și studiile tinerimii noastre, dictatorul de odinioară promise că dacă va mai vini o dată la guvernul țării sale, cum speră, va crea burse și va trimite studenți spanioli la București, spre logarea și continuarea de relațiuni între Spanioli și Români. Dsa s'a exprimat apoi regretele sale, că nu mai vin tineri români să studieze în Spania, cum fusese cazul până la rebelul dintre Francesi și Germani. Intreprinderea comerțului intelectual ce există odată între fiii acestor două națiuni surori e un mare reu din punctul de vedere al stabilirii de relațiuni, ce trebuie să fie totdeauna vii între toate națiunile neo-latine.

„Arieșana,“ noul institut de credit și de economie, care se înființază în Turda, s'a ales directoratul în persoanele dlor dr. Ioan Rațiu, Anania Moldovan, Ioan Mesaroș, Simeon P. Moldovan și Iosif Chiorian, care numai decât s'a constituit și s'a ales de președinte pe dr. Ioan Rațiu și de notar pe Ioan Mesaroș, ăra de director executiv a fost ales Dionisiu St. Șiu-luțiu și casar Iuliu C. Vlăduț.

Conferință preoțescă. Din toate diecesele primim informațiuni despre conferințele preoțești, ce se țin în urmărirea sinodului preoțesc din 1882, numai din diecesa Orăzii nu s'aude nimica. Acuma cetim un raport din Selagiu. Acolo conferința preoțescă s'a ținut în toamna acesta, în comuna Cățelul-român, in-

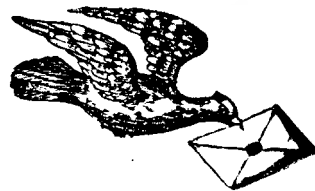
trunindu-se preoțimea din tractul protopopesc al Crasnei, sub presidiul rds. d. vicar Alimpiu Barbolovici. Întei se ținū serviciul divin, la care oficia părintele vicar, la finele liturghiei parocul din Pria părintele Vasile Marineaș ținū o predică ocașională; cântările rituale fiind esecutate de corul școlarilor, condus de bravul învățător dl Ioan Selăgian. Conferința s'a ținut în școala mare și frumoasă, un merit al veteranului protopop Simeon Bocșa, fiind deschisă de către părintele vicar prin o cuvântare frumoasă. Apoi preotul Alesandru Vicaș a cetit lucrarea sa intitulată »Sacramentul penitenței,« care a fost bine primită. După aceea s'a discutat stricăciunea morală a ședătorilor și s'a recomandat preoțimii să stăruască pentru oprirea aceloră. În sfârșit s'a studiat cauza instrucțiunii populare și s'a recomandat preoților a lucra în interesul îmbunătățirii aceleia.

„Tribuna“ din Sibiu ăras a avut proces de presă. I l'a intentat dl Nyaradi Simon din Mediaș, pentru ofensarea onorei sale. Redactorul de atunci al »Tribunei« dl Septimiu Albini a fost condamnat la închisore de 8 zile și 10 fl. amendă, directorul dl Ioan Slavici la închisore de trei zile și 10 fl. amendă și 40 fl. cheltueli. Condamnații au insinuat nulitate.

Știri scurte. *Junimea română din Sibiu* a anunțat pe eri vineri în 3 decembre înfăia petrecere familiară cu joc în sala din otelul »Impăratul roman.« — *Românii de peste munti* este titlul unei broșuri a cărei confiscare s'a ordonat de către ministerul de interne, din cauza că conține agitațiune.

Necrolog. *Arnold Ipolyi-Stummer*, episcop r. cat. al Orăzii-mari, membru al Academiei unghurești de științe, a încetat din viață la 2 dec. în etate de 63 ani. El s'a distins prin scrierea sa intitulată »Mitologia maghiară,« apărută înainte cu vr'o 30 de ani.

Poșta Redacțiunii.

Dlul V. N. în V. Se va publica încă în anul acesta. Corespondințele promise, relative la mișcările literare, teatrale, artistice și sociale, totdeauna voi fi bine primite.

Visul unei regine. I vom face loc când va fi cu puțință.

Baiaspric. A sosit, ceea ce se vede și din cele ce s' publicăm. Alegerea s'o trimiți la vr'un diar politic.

Vesurile: Suspine și Joia mare, nu-s bun. Am respuns de mult, că nici cele trimise în august nu se pot publica. Din doine vom alege.

Dl V. B. M în MD. A sosit. În curând.

Căldarul săptămânei.

Diaa sept.	Căldarul vechiu	Calind nou
	Dumineca a 25-a după Rosali, Laca c. 10, gl. 8, st. 3.	
Duminecă	23 Păr. Amfilochie	5 Sava
Luni	24 Pl. Climent și Petru	6 Nicolae
Marti	25 S. Mța Ecaterina	7 Ambrosie
Mercuri	26 Cuv. Alipie	8 (+) Z. Năs.
Joi	27 Muc. Iacob Pers.	9 Leucadia
Vineri	28 Cuv. Stefan cel nou	10 Iudit
Sămbătă	29 Muc. Paramon.	11 Damaschin

Apropiându-se finele anului, rugăm cu stăruință pe toți aceia, cari primesc fiia, dar încă nu s-au achitat abonamentele, să binevoască a-si refuți datoria, căci în cazul contrar le vom sistă espelarea ulterioară.